

Politik Bilim

“Ulusal İnovasyon Yasası” (2)

Aykut Göker

ABD Senatosu'nun gündemindeki Ulusal İnovasyon Yasa tasarısında Ulusal Bilim Vakfı'nın (NSF) 2007'den 2011'e kadar araştırma finansmanını iki katına çıkarmasının öngörüldüğüne değinmiştim. NSF, aynı dönemde, Mezuniyet Sonrası Araştırma Burs Programı ile Yükseköğretim ve Araştırma Eğitimi Entegre Burs Programı'nı da genişletecek; yükseköğretim kurumlarına Bilim ya da Matematikte Meslekî Mastır Derecesi Programı açmaları ya da bu tür programlarını geliştirmeleri için destek sağlayacak (hedef üç yıl için 200 yükseköğretim kurumu); üniversiteleri matematik ve bilim dallarında daha çok mezun vermeye teşvik edecek (bu teşvik için 335 milyon \$ ayrılacak).

İleri imalât yöntem ve teknolojilerini geliştirmeye sağlanacak destekler tasarıda önemli bir ağırlığa sahip. Örneğin, Ulusal Standartlar ve Teknoloji Enstitüsü'nün, sanayi kuruluşlarınca yürütülen, yenilikçi, ileri imalât pratiklerini geliştirmeye yönelik ARGE faaliyetleri için 2007-2011 arasında 300 milyon \$ destek sağlaması öngörülmüş.

İNOVASYON YASASI'NDA SAVUNMA BAKANLIĞI!

Tasarının asıl çarpıcı yanı, Savunma Bakanlığı'na (DOD) biçilen roldür. Şöyle deniyor: “İnovasyonun önünü açacak teknolojilerin geliştirilmesi ve uygulanmasında ABD Hükûmeti'nin bilim ve teknolojinin sınırlarını genişletecek temel ve disiplinler arası araştırmalara yatırım yapması belirleyicidir. Bu bağlamda **DOD, kendisine ayrılan bütçenin en az %3'ünü bilim ve teknoloji araştırmaları için kullanmayı hedef alacak; bunun %20'sini temel araştırmalara ayıracaktır.**”

Buna ek olarak, DOD, “SMART” kısa adıyla anılan ‘Dönüşüm için Bilim, Matematik ve Araştırma’ konulu, mastır ve doktora burs programının süresini uzatacak; bu program için, 2011'e kadar, her yıl 41,3 milyon \$ ayıracak. ‘Ulusal Savunma’ ile ilgili ‘Bilim ve Mühendislik Öğretimi Burs Programı’ni genişletecek; bunun için de, her yıl 45 milyon \$ ayıracak. Ayrıca, özel olarak inovasyon konusuna, disiplinler arası çalışma ve lâboratuvar araştırmalarına odaklanmış matematik, bilim ve mühendislik alanlarındaki öğrenciler için yeni bir lisans, mastır ve doktora burs programı yürürlüğe koyacak.” Bu kadar mı? Hayır; DOD'tan asıl beklenti, imalât teknolojileri ile ilgili.

İMALÂT TEKNOLOJİLERİ “SPONSORLUĞU”!

“Tedarik, Teknoloji ve Lojistikten Sorumlu DOD Müsteşarlığı, savunmayla ilintili imalâtta etkinlik ve üretkenliği artıracak yeni imalât yöntem ve teknolojilerini belirleyecek; ve bu tür yöntem ve teknolojilerin geliştirilmesini konu alan araştırmalar yaptırarak. Aynı müsteşarlık, savunma ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik üretim yapan imalâtçıların, bu araştırmaların sonuçlarından yararlanmalarını sağlamak ve belirlenen ileri imalât yöntem ve teknolojilerine geçmelerini hızlandırmak için gerekli önlemleri alacak. Yeni imalât yöntem ve teknolojilerini sınamaya yarayacak prototip ve deneme tesisleri geliştirilmesine, Müsteşarlık, mevcut ‘İmalât Teknolojisi Programı’ndan yararlanarak yardım edecek; imalât yöntem ve teknolojilerindeki gelişmeleri sürekli izleyip bunlardan yararlanılmasını sağlamak içinse yeni bir program yürürlüğe koyacak.

“Müsteşarlık, DOD'un ihtiyaçlarının karşılanmasında yararı olacak yeni teknolojilerin geliştirilmesinde izlenecek stratejiyi belirlemek ve yol haritasını hazırlamak üzere, özel sektörle birlikte bir çalışma grubu oluşturacak; çalışmalar Ocak 2007'den önce başlayacak.

“DOD’un teknoloji ya da tedarik programları kapsamındaki, tutarı 50 milyon \$ ya da daha fazla olan sözleşmelerinde, firmaların, özel sektör ya da üniversitelerde geliştirilen, konuyla ilgili yeni teknolojileri bir plân dâhilinde özümseyip uygulamaları şart koşulacak.”

DOD’a, öngörülen, imalât teknolojileriyle ilgili destekleri için 2007-2011 arasında 300 milyon \$ ayrılacak. Bu destek, tabî ki, savunma ihtiyaçlarının karşılanmasıyla ilişkili; ama, herkes bilir, savunma amacıyla geliştirilen imalât yöntem ve teknolojileri sivil ihtiyaçların karşılanmasına dönük imalâta da işe yarar. ABD’deki Ulusal İnovasyon Girişimi’nin raporunda yer aldığını belirttiğim (CBT, 10.12.2005) **“Savunma Bakanlığı, 21. yüzyılın imalât süreçlerinde sıçrama yaratan teknolojilerin bir ‘sponsoru olarak’, tarihsel rolünün gereklerini yeniden yerine getirmek için sanayi ile işbirliği hâlinde çalışmalıdır”**, önerisi böylece hayata geçmiş olacak. ABD’yi, biraz da, bu tür mârifetleriyle ele alıp değerlendiresek, diyorum...

<http://www.inovasyon.org>

CBT. 18 Şubat 2006